

Talepapir

Arrangement: Besvarelse af samrådssp. B (alm. del) EUU og besvarelse af samrådssp. H (alm. del) UUI
Hvornår: 9. januar 2020

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

2. januar 2020

Sags nr. 2019 - 15826
Akt-id 1069945

DET TALTE ORD GÆLDER

Tekst:

Samrådssp. B: Udlændinge- og integrationsministeren bedes redegøre for og uddybe statsministerens udtalelse i åbningstalen til Folketinget den 1. oktober 2019, der lød som følger: ”Vores regering ønsker selvfølgelig at hjælpe mennesker på flugt, men vi skal gøre det i nærområderne, for der kan vi nemlig hjælpe flest. Jeg vil selv stille mig i spidsen for et nyt asylsystem – mere retfærdigt og mere humant – og det tager jeg med til Bruxelles” (Folketingstidende 2019-20, tillæg F, møde 1, kl. 12:30).

Samrådssp. H: Vil ministeren redegøre for, hvornår regeringen vil udarbejde og iværksætte planer for at realisere Socialdemokratiets valgløfte om et nyt asylsystem, som ifølge Socialdemokratiets oplæg ”Retfærdig og realistisk – en udlændingepolitik der samler Danmark” kan realiseres af Danmark alene?

[Indledning]

Tak for samrådsspørgsmålene, som hermed besvares samlet.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at regeringen ikke har tænkt sig at fremlægge en plan for, hvordan vi vil realisere ambitionerne om et nyt asylsystem, for vi er allerede i fuld gang med arbejdet. Vi ser på, hvilke skridt og tiltag der kan bringe os nærmere et nyt asylsystem, og vi er i dialog med andre lande og relevante aktører.

Jeg har set frem til at få mulighed for at tale om den vigtige dagsorden, som handler om behovet for et nyt asylsystem i Europa, der er mere retfærdigt og mere human.

Hvorfor er Danmark så optaget af denne dagsorden, når tallene for spontane asylansøgninger er rekordlave set med nationale briller? Det er vi, fordi denne regering har de europæiske og globale briller på. Og her ser det straks vanskeligere ud, end når vi kun ser på Danmark.

Der er fortsat et rekordhøjt antal af flygtninge i verden, hvoraf mange opholder sig i EU's nabolande. Alene i Tyrkiet opholder der sig mere end 3,5 mio. flygtninge.

Nogle af dem vælger at betale kyniske menneskesmuglere for at rejse videre mod Europa. De søger mod EU, navnlig fordi de tiltrækkes af en række EU-landes velfærdssystemer, herunder det danske.

Mange af disse mennesker lider en ulykkelig skæbne. De udsættes for overgreb undervejs eller dør i forsøget på at nå EU. Vi har sikker alle hørt historierne om, at Middelhavet endte som kirkegård for personer på vej mod Europa.

Mange når også hele vejen til Europa og til vores asylsystemer i EU [647.165 registrerede asylansøgere i 2018 inkl. gentagne asylansøgninger og 519.980 i 2019 til og med september].

Ca. halvdelen af dem viser sig imidlertid ikke at være flygtninge. Alligevel ender mange med at forblive i EU som afviste asylansøgere. Det er der forskellige grunde til.

I Danmark er der en gruppe afviste asylansøgere, der nægter at samarbejde om at rejse hjem. Og det koster

dyrt. I 2018 kostede det ca. 300.000 kroner årligt at have en person indkvarteret på et udrejsecenter.

Og det er i det hele taget dyrt at have et asylsystem inden for Europas grænser. I 2016, som var et af de dyreste år, brugte Danmark for eksempel ca. 3 mia. kr. på asylindkvarteringssystemet.

FN's Flygtningehøjkommissariat, UNHCR, har oplyst at de i 2016 brugte ca. 2,4 mia. kr. på asylansøgere og flygtninge i Kenya, Niger, Tyrkiet, Egypten og Rwanda. I slutningen af året udgjorde denne gruppe over 3.800.000 mennesker.

Hvis nogen mener, at pengene bruges bedst muligt i dag, er vi uenige. For tallene indikerer i mine øjne, at de penge, vi bruger i Danmark, kan hjælpe mange flere mennesker, hvis vi bruger dem i nærområderne og langs migrationsruterne tættere på, hvor problemerne faktisk er.

For ellers står vi tilbage med et uretfærdigt og inhumant asylsystem, der er sårbart over for udnyttelse. Og det udfordrer Europas og Danmarks tryghed, sikkerhed og

sammenhængskraft. Det skal vi have gjort op med. Det er ikke en realistisk vej at fortsætte med.

Vi har behov for at få et nyt sæt spilleregler. Det mener regeringen, og det fornemmer jeg umiddelbart, at en lang række regeringer på tværs af Europa mener. Og tiden er moden til for alvor at få gjort noget ved problemerne.

En ny EU-Kommission er tiltrådt og forventes at komme med et nyt asyl- og migrationsudspil i løbet af 2020. Det giver en unik mulighed for en frisk start på migrationsdagsordenen i Europa.

[Retfærdigt og Humant Asylsystem]

Og hvad er det så regeringens ideer og tanker går ud på?

Regeringen vil gerne bidrage aktivt for, at vi får skabt et mere retfærdigt og humant asylsystem i Europa.

Målet er at få en markant nedgang i spontane asylansøgere i EU; at langt færre dør i Middelhavet og udsættes for overgreb på migrationsruterne, og at vi får en markant bedre beskyttelse til flere flygtninge i nærområderne og langs migrationsruterne.

Adgangen til Europa skal kontrolleres af Europa – ikke af menneskesmuglere.

Endvidere skal genbosætning – dvs. kvoteflygtninge gennem FN-systemet – gradvist blive den primære og lovlige vej til beskyttelse i Europa. Og endelig skal flere irregulære migranter og afviste asylansøgere hjemsendes. Hvordan opnår vi så alt det? Der er tale om et komplekst arbejde. Og regeringen har derfor identificeret en lang række indsatsområder. Jeg vil blot her nævne nogle:

- Vi skal hjælpe flere flygtninge bedre i deres nær-områder.
- Vi skal styrke asyl-og grænsemyndighederne i tred-jelande langs migrationsruterne, herunder særligt af myndighederne i EU's nabolande. Det skal bidrage til at sikre en stærkere og mere effektiv grænsekontrol og asylbehandling. Og det kan også tjene som trædesten til et bredere samarbejde med myndighederne i de relevante lande om migrationsudfordringerne.

- Vi skal etablere hasteasylprocedurer af grundløse asylansøgninger i alle EU-lande, så man hurtigt kan få afklaret, om asylansøgerne er flygtninge eller personer, der skal tilbagesendes med det samme.
- Vi skal styrke EU's evne til at udsende irregulære migranter og afviste asylansøgere ved aktivt at bruge alle udenrigspolitiske redskaber.
- Og ja, så skal vi også se på muligheden for at etablere et modtagecenter uden for EU. Men det vil jeg vende tilbage til.

Jeg anerkender fuldt ud, at ambitionen om at skabe et retfærdig og humanitært asylsystem er meget svært at realisere, og det er en ambition, som bliver lettere at løfte, hvis vi arbejder sammen med ligesindede lande i EU, med EU-Kommissionen og med EU's relevante agenturer som EU's asylstøttekontor [EASO] og EU's grænseagentur [Frontex] plus med vigtige internationale FN-aktører som UNHCR og IOM.

Det er ikke en lille opgave. Tværtimod. Men det er fuldstændig afgørende, at vi kommer i gang, så vi kan erstatte junglelov og anarki med ordnede og humane forhold.

[Specifikt om modtagecenter]

Etableringen af et modtagecenter i et tredjeland er et af de elementer, som vi kigger på. Det er ikke det eneste, men det er et af dem.

Ideen fra dansk side er, at spontane asylansøgere, der kommer til EU – herunder til Danmark – skal overføres til et modtagecenter i et tredjeland. Her skal asylbehandlingen så ske. Og er der tale om flygtninge, skal de have beskyttelse i tredjelandet. I de tilfælde, hvor asylansøgeren får afslag på asyl, vil den pågældende skulle sendes hjem.

Dermed vil dem, der sætter sig i bevægelse, ikke kunne opnå ophold i EU. De vil i stedet få beskyttelse uden for EU. Og på den måde kan vi være med til at fjerne incitamentet til, at man vælger at tage den farlige rejse over Middelhavet.

Og ja, lignende ideer har været luftet før i forskellige af-skygninger, både herhjemme og i andre EU-lande. Og det er et svært og komplekst spørgsmål. Det vil jeg ikke lægge skjul på.

Men modtagecenteret er en af de løsningsmodeller, som denne regering tror på, vil kunne have en stor effekt. Derfor skal vi prøve igen og vende hver en sten for at finde vejen til en model, som kan fungere.

Og her er det vigtigt at være ærlige: Vi *kan* ikke realisere denne ambition uden, at vi også har et tredjeland, der ønsker at indgå i et samarbejde om etableringen af et modtagecenter. Så jeg kan ikke garantere, at vi ender med et modtagecenter, men jeg kan garantere, at det er det, vi arbejder for.

[Afslutning]

Afslutningsvis vil jeg gerne sige, at jeg ikke nærer nogen illusion om, at vi om et par år har en fælles europæisk løsning på et nyt asylsystem, som fuldstændig spejler vores forslag. Men det betyder ikke, at vi ikke skal gå i gang med opgaven og drive arbejdet så langt som over-

hovedet muligt. Vi skal også huske på, at vi er langt fra den eneste regering i EU, der vil noget nyt.

Det blev senest bekræftet under statsministerens besøg hos præsident Macron i Paris. Og jeg har selv senest drøftet spørgsmålet med min tyske kollega i Berlin. Begge lande er enige i, at vi har brug for en ny tilgang til dagsordenen, og de deler samme grundanalyse af den nuværende situation som Danmark.

Og netop det er et af de første skridt på vej mod et nyt asylsystem: at vi mødes med andre lande og drøfter forskellige ideer og løsningsmodeller. I den forbindelse anerkender jeg, at andre EU-lande har andre løsningsforslag end de danske. Men jeg konstaterer også, at der er mange lighedspunkter.

I december fik jeg også lejlighed til at tale med den nye EU-kommissær for migrationsområdet, Ylva Johansson, da hun var på besøg i København. Selvom kommissæren her gav udtryk for, at etableringen af modtagecentre uden for Europa ikke er et af de elementer, Kommissionen vil se på i forbindelse med EU's kommende asyl- og migrationspakt, så var det tydeligt for mig, at vi i bund og

grund vil det samme som Kommissionen: nemlig have kontrol over migrationen til EU.

Og jeg mener heller ikke, at det er enten eller, når vi taler om EU's europæiske asyl dagsorden og de danske tanker om modtagecentre uden for EU. Det er både og.

For mig er det afgørende, at der bliver lyttet til de danske tanker, og at andre medlemslande deler den danske analyse af, at det europæiske asylsystem har spillet fallit, og at der er behov for få at nye ideer på bordet.

Om den endelig løsning bliver som det, den danske regering forestiller sig – det kan jeg ikke love, men jeg kan love, at jeg vil gøre mit for, at vi kommer så langt med regeringens ønsker som overhovedet muligt.

Regeringen er i gang, og vi hører gerne alle gode ideer – også meget gerne fra jer rundt om bordet.

Tak for ordet.